

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM MŠ

„Je nám dobře na světě“

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA SUCHDOL NAD ODROU,
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
Komenského 323, Suchdol nad Odrou

Mateřská škola

Záhumení 482, 742 01 Suchdol nad Odrou

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

„Je nám dobře na světě“

Obsah ŠVP :

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	3
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	5
3.1. Věcné podmínky	5
3.2. Životospráva.....	5
3.3. Psychosociální podmínky.....	6
3.4. Organizace	6
3.5. Řízení MŠ	7
3.6. Personální a pedagogické zajištění	8
3.7. Spoluúčast rodičů	8
3.8. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	9
3.9. Podmínky vzdělávání dětí nadaných	11
3.10. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	11
4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ V MŠ	13
5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	13
6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH	17
7. EVALUAČNÍ SYSTÉM.....	30

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název organizace:	Základní škola a mateřská škola Suchdol nad Odrou, příspěvková organizace
Adresa organizace:	Komenského 323, 742 01 Suchdol nad Odrou
Telefon:	556 736 336
Zřizovatel:	Městys Suchdol nad Odrou
Ředitel organizace:	Mgr. Tomáš Vindiš
Webové stránky:	www.skolasuchdol.cz
E-mail:	zakladni@skolasuchdol.cz
Adresa MŠ:	Záhumení 482, 742 01 Suchdol nad Odrou Odloučené pracoviště v ZŠ: Komenského 323
Telefon MŠ:	556 736 539 (1. patro), 596 410 679 (přízemí), 556 712 460 (pracoviště Komenského 323)
Zástupce ředitele pro MŠ:	Mgr. Ivana Kocmichová
Zpracovatelé ŠVP:	Mgr. Ivana Kocmichová a kolektiv učitelek MŠ
Název programu:	Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Je nám dobře na světě“
Platnost dokumentu:	od 1. 9. 2023

Datum projednání s vedením organizace: 28. 8. 2023

Datum projednání v pedagogické radě: 30. 8. 2023

Školní vzdělávací program č. j. 385-ZŠ-2023 byl vypracován na základě Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání schváleným MSMT pod č. j. 44476/2020-6 ze dne 1. 9. 2021.

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola v Suchdolu nad Odrou má dlouholetou historii. Paměti prvních mateřských škol v obci sahají do počátků dvacátého století. V průběhu let byly v Suchdolu nad Odrou v provozu dvě a v některých letech i tři mateřské školy.

Současná budova naší mateřské školy se nachází na ulici Záhumení v klidnější lokalitě uprostřed obce, naproti hřiště a poblíž Domu kultury. Postavena byla v roce 1978 jako původně dvojtřídní mateřská škola. Během dalších let se mateřská škola, vzhledem k počtu dětí a rušení ostatních mateřských škol v obci, změnila z dvoutřídní na čtyřtřídní. Také budova mateřské školy prošla v letech 2001-2002 rozsáhlou rekonstrukcí a stavebními úpravami, které výrazně přispěly ke zlepšení a zkvalitnění podmínek pro předškolní vzdělávání. V roce 2002 se škola stala čtyřtřídní MŠ s nejvyšším povoleným počtem 100 dětí. Rekonstrukcí získala budova nejen na účelnosti, ale i na kráse. Vzhledem k velkému zájmu o umístění dětí v mateřské škole byly v roce 2022 upraveny prostory v přízemí původní školní budovy ZŠ na prostory pro MŠ, kde vznikla jedna třída pro předškolní děti. V současné době je mateřská škola pětitřídní celkem pro 125 dětí (od 1. září 2023), je jediná v Suchdole nad Odrou a od roku 2003 je součástí Základní školy v Suchdolu nad Odrou. Celý provoz mateřské školy je situován do dvou budov – čtyři třídy v dvoupodlažní budově původní MŠ na ulici Záhumení a jedna třída v přízemí opravené původní budově ZŠ na ulici Komenského.

V hlavní budově MŠ na ulici Záhumení jsou v přízemí dvě třídy, každá se samostatným vchodem, šatnou a umývárnou. Nachází se zde také velká tělocvična, která vznikla díky přístavbě MŠ a její prostory jsou hojně využívány k pohybovým činnostem, k divadelním představením, ke sportovním a společenským akcím mateřské školy apod. V přízemí se dále nachází provozní místnosti a vybavená školní kuchyně dnes sloužící (od r. 2005) pouze jako přípravná a výdejna stravy. Strava se do mateřské školy dováží ze školní jídelny při ZŠ. V prvním poschodí jsou další dvě třídy s šatnami a umývárnami, do kterých se vstupuje samostatným vchodem z boku budovy. V prvním poschodí se nachází společná prostorná jídelna, která slouží ke stravování dětí obou tříd a také k výtvarným a společenským akcím školy. Také zde jsou umístěny různé provozní místnosti a kancelář pro vedoucí učitelku s malým archivem. Vzhledem k velikosti tříd se odpolední odpočinek dětí realizuje na rozkládacích lehátkách. Budovu mateřské školy na ulici Záhumení obklopuje školní zahrada osázená okrasnými keři a stromy. Na zahradě děti využívají tři pískoviště a několik nově pořízených prolézacích sestav, skluzavek, houpaček, domečků a dalších herních prvků v horní i dolní části zahrady. K úschově hraček slouží zahradní chatka v přední části zahrady. Naproti mateřské škole je sportovní areál sestávající z fotbalového, házenkářského a tenisového hřiště, který můžeme s dětmi během dopoledních hodin využívat. Také díky této možnosti mají děti dostatek prostoru pro různé pohybové a sportovní aktivity.

V zrekonstruované budově původní školy na ulici Komenského poblíž centra obce je v přízemí vybudován prostor pro potřeby jedné třídy MŠ a to třída s hernou, šatna, umývárna, jídelna, ložnice, prostor k přezouvání a zázemí pro personál. Třída využívá vybavenou školní tělocvičnu a zahradu se školním hřištěm a vybaveným atriem. Pro děti MŠ slouží také upravený a vybavený venkovní uzavřený prostor školního dvora mezi budovami.

V mateřské škole pracujeme podle Školního vzdělávacího programu, který vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Nabízíme kvalitní standardní a nadstandardní vzdělávací nabídku a celodenní péči o všechny děti naší mateřské školy. Všem dětem se denně věnuje několik pedagogických a nepedagogických pracovníků, které mají většinou dlouholetou praxi. Snahou všech zaměstnanců je, aby se děti v naší mateřské škole cítily dobře, byly šťastné a spokojené.

Velkou péčí věnujeme spolupráci s rodiči a jejich informovanosti, spolupráci se ZŠ, s Úřadem Městysse, DK, s PPP, se SPC, s lékaři, psychology a všemi, kteří mají zájem podílet se na práci s dětmi

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1. Věcné podmínky

Vnitřní prostory v naší mateřské škole a to jak na ulici Záhumení, tak i na ulici Komenského, jsou dostatečně velké, vyhovují jak individuálním, tak kolektivním aktivitám a jsou efektivně využívány. Zdravotně hygienické zařízení umývárny a WC (v přízemí budovy na ulici Záhumení jsou po rozsáhlé renovaci a nové jsou v budově ZŠ) jsou uzpůsobeny dětem a splňují hygienické požadavky. Vybavení dětským nábytkem, tělocvičným náradím a náčiním odpovídá antropometrickým požadavkům a je průběžně obnovováno a doplňováno. Hračky, pomůcky, technické vybavení – je většinou uloženo v dosahu dětí a je také průběžně doplňováno a obměňováno, což příznivě ovlivňuje výchovně vzdělávací práci učitelů. K výzdobě a prezentaci v interiéru školy se používají práce dětí, jsou tak ke zhlédnutí rodičům a návštěvníkům školy a jsou průběžně obměňovány.

Areál zahrady a hřiště kolem mateřské a základní školy je dostatečně rozlehlý a velký. Nově je v prostoru zahrady u MŠ na ulici Záhumení pořízeno vybavení v rámci projektu přírodní zahrady – hmatový chodník, xylofon, venkovní kuchyňky, sezení se stoly, pítka, zastínění pískoviště a posezení, mlhoviště, informační tabule, meteobudka, zvýšené záhony, kompostér, foliovník aj. Původní a také nedávno pořízené vybavení prolézacími sestavami a skluzavkami, domečky, a jinými herními prvky, je obnovováno a opravováno. Nejstarší prvky v zahradě - lavičky, původní domeček, pískoviště jsou po opravě a výměně některých dřevěných částí. Veškeré vybavení umožňující rozmanité aktivity, odpovídající antropometrickým požadavkům je pravidelně revidováno. Děti ze třídy na ulici Komenského využívají školní areál s hřištěm, atriem vybaveným nedávno pořízeným pískovištěm, prolézacími sestavami, posezením a školním dvorem nově vybaveným pro potřeby třídy MŠ pískovištěm a menšími hracími prvky.

Jako problematické z pohledu věcných podmínek se stále jeví vyšší teploty v letním období v horních podkrovních třídách v budově na ulici Záhumení, i když jsou střešní okna opatřena roletami a třídy přenosnými větráky, snižuje to teplotu jen částečně. Tento problém řešíme tak, že provoz o letních prázdninách, kdy jsou teploty nejvyšší, je situován do tříd v přízemí budovy, kde je chladněji.

V dalším období se z pohledu věcných podmínek zaměříme na doplnění tříd novými hračkami, pomůckami, technickým vybavením a obnovu dosluhujícího vybavení pro zefektivnění vzdělávání. Vzhledem k teplotám v podkroví zůstává v řešení dle finančních možností pořízení klimatizace.

3.2. Životospráva

Dětem v naší mateřské škole v obou pracovištích je **poskytováno celodenní stravování** ze školní jídelny při ZŠ

Poskytovaná strava odpovídá stravovacím předpisům a požadavkům zdravé výživy, je **vyvážená a plnohodnotná**, výrazně ovlivňuje tělesnou a duševní pohodu, zajišťuje růst a vývoj, psychickou a fyzickou výkonnost a obranyschopnost vůči vnitřním a vnějším vlivům.

Naší snahou je obohacovat stravu o dětem méně známé zdravé potraviny a druhy jídel – různé druhy luštěnin a luštěninových jídel, zeleniny a zeleninových jídel, obilné kaše apod.

Snažíme se sledovat a respektovat aktuální trendy ve školním stravování Mezi poskytovanými jídly je dodržován vhodný časový interval. K jídlu nejsou děti nuceny, ale jsou vhodně motivovány a během jídla jsou vedeny k sebeobsluze a samostatnosti.

Pitný režim je zajištěn a dodržován během celého dne ve třídách (konev s nápojem + vlastní hrníčky dětí) v teplých dnech i při pobytu venku (přenosné nádoby).

Případné alergie dětí na potraviny, diety a další požadavky vyplývající ze zdravotního stavu dítěte řešíme individuálně s vedením ŠJ a rodiči.

V dalším období se nadále zaměříme za zdravou výživu, postupné zařazování dětem méně známých zdravých potravin a jídel, na sebeobsluhu a větší samostatnost dětí při jídlu – správné stolování, samostatné používání příboru, úchop lžice, příboru apod.

3.3. Psychosociální podmínky

V naší mateřské škole v obou pracovištích se snažíme **vytvářet příjemné motivující a klidné prostředí a bezpečné klima** na základě vzájemné důvěry, úcty, empatie, solidarity a spolupráce všech v mateřské škole. Sociální klima mateřské školy je přímým vzorcem sociálního chování, který děti napodobují a který se promítá do jejich dalšího vývoje. Předcházíme a snažíme se minimalizovat ohrožující faktory, (stres, konflikty) a snažíme se posilovat přirozenou odolnost vůči těmto situacím.

Nově příchozím dětem umožňujeme postupnou adaptaci – návštěvy MŠ s matkou, se sourozencem, kratší pobyt, dopolední pobyt, příchod dítěte dle potřeb rodiny apod. Snažíme se respektovat a uspokojovat potřeby dětí a snažíme se také o to, aby postavení všech dětí bylo rovnocenné.

Volnost a osobní svoboda v mateřské škole je vyvážena se situacemi přizpůsobení a omezení na základě společně vytvořených pravidel pro vzájemné soužití

Vzdělávací nabídka odpovídá předškolnímu věku, vychází ze znalosti dětí, je diferencovaná, je dětem blízká, pochopitelná, využitelná a přínosná. Ve svém pedagogickém působení pracujeme s určitou nabídkou, děti vhodně motivujeme a podporujeme jejich aktivitu a samostatnost. Snažíme se neuzívat negativních hodnocení ale formovat dítě pomocí oceňování žádoucích projevů a chování, jsme diskrétní vůči dětem, ovlivňujeme vzájemné vztahy prosociálním směrem.

Ve všech třídách se snažíme zajistit překrývání přímé pedagogické činnosti učitelek v co největším rozsahu. Zejména zajišťujeme překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů (případně přítomnost dalšího pedagogického pracovníka, či jiného zaměstnance) při činnostech náročných na bezpečnost a organizaci (přesuny dětí, pobyty mimo areál MŠ, výlety apod.).

V dalším období se zaměříme z hlediska psychosociálních podmínek v době naplněnosti tříd na co největší možné překrývání přímé pedagogické práce učitelů, případně posílení o dalšího pracovníka.

3.4. Organizace

Denní režim obou pracovišť zajišťuje pravidelný rytmus a řád umožňující střídání spontánních a řízených činností jejich vzájemné propojování a doplňování a přizpůsobení možnostem a potřebám dětí (potřeba řádu i svobody) a aktuální situaci a dostatečné možnosti přirozeného pohybu.

V průběhu celého dne jsou zařazovány hry, didakticky zacílené a programově řízené činnosti, pohybové aktivity, zájmové, individuální a další činnosti. Dětem je zajištěn dostatek pohybu prováděním různých pohybových aktivit během celého dne. Pobyt venku se uskutečňuje denně v dopoledních hodinách a přizpůsobuje se aktuálním povětrnostním podmínkám a

kvalitě ovzduší. Pokud počasí dovolí, přenáší se i některé další činnosti během dne ven. Za nepříznivého počasí je dětem zajištěna v době pro pobyt venku náhradní pohybová aktivita. Odpolední odpočinek vychází z individuálních potřeb dětí a je realizován ve třídě odpočinkem na lehátku u pohádky, starším dětem s nižší potřebou spánku je po chvíli odpočinku nabízen jiný klidový program, děti odpočívají, nejsou nuceny ke spánku. Plánování činností odpovídá a vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám dětí. Maximální počty dětí ve třídách jsou 25 dětí a nejsou překračovány. Povinné předškolní vzdělávání je uskutečňováno v délce 4 hodiny denně a to od 8 do 12 hodin.

Rámcové stanovení činností během dne:

5,45 - 9,30	spontánní herní aktivity, ranní společná setkávání, individuální péče, jazykové chvílky, pohybové aktivity, činnosti programově řízené
od 8,15	podávání přesnídávky
9,30 - 11,30	příprava a pobyt venku, pohybové a další aktivity (mladší děti 9,15-11,15)
11,30 - 14,00	hygiena, oběd (mladší děti od 11,15) pohádka, odpočinek, náhradní aktivity, zájmové aktivity
14,00 - 16,15	odpolední svačina odpolední zájmové činnosti dětí, pokračování didakticky zacílených činností, hry do rozchodu dětí

Naše mateřská škola stanovuje a dodržuje taková rámcová pravidla uspořádání života a dne, která zabezpečují rytmický řád a umožňují učitelce uspokojovat individuální potřeby dětí, pružné rozhodování, vzájemnou informovanost a komunikaci s rodiči.

Organizace dne je promyšlená a umožňuje jistou pravidelnost vytvářející základ pro žádoucí životní stereotypy. Snažíme se vždy zachovávat pružnost programu.

Denní program vychází z dodržování těchto základních pravidel:

- respektování vývojových a věkových zvláštností dětí předškolního věku
- poskytování dostatečného prostoru pro individuální rozvoj
- poskytování dostatečného prostoru pro rozmanité činnosti, zejm. hru
- poskytování dostatečného prostoru pro rozvíjení komunikace, spolupráce a vzájemných vztahů

V dalším období se zaměříme o vytvoření těch **návyků**, které jsou funkční a pohotové a usnadňují dítěti život a to pomocí sjednocování určitých požadavků a jejich pravidelným opakováním.

3.5. Řízení MŠ

Pravomoci, povinnosti a úkoly všech zaměstnanců z obou pracovišť jsou jasně vymezeny a stanoveny v pracovních náplních, organizačním řádu a dalších vnitřních dokumentech.

Informační systém je vytvořen funkční uvnitř i vně MŠ. K předávání informací se využívá hlavně ústní komunikace, telefonická komunikace, emailová komunikace, nástěnky, vývěsky na dveřích, webové stránky, rozhlas OÚ a další.

Ředitel řídí a vede celou organizaci ZŠ i MŠ, informuje a pověřuje úkoly zástupkyni ředitele pro MŠ, kontroluje a vyhodnocuje práci zástupkyně ředitele pro MŠ a celé mateřské školy.

Zástupkyně ředitele pro MŠ kontroluje a vyhodnocuje pravidelně práci pedagogických a ostatních zaměstnanců (dle plánu hospitační a kontrolní činnosti – zápisy, pohovory ap) v MŠ, vypracovává ŠVP, spolu s pedagogickými pracovníci analyzuje, plánuje, vyhodnocuje a vyvozuje závěry pro další práci, je odpovědná řediteli za práci a vedení MŠ.

Pedagogický sbor mateřské školy pracuje, jako tým, k práci přistupuje tvůrčím způsobem a spolupodílí se na vytváření koncepce a vzdělávacího programu mateřské školy tak, aby byli všichni zúčastnění zainteresováni jejich tvorbou, plněním a vyhodnocením.

Pedagogický sbor mateřské školy také tvoří pedagogickou radu, zve ke spolupráci vedení organizace, ZŠ, rodiče a širokou veřejnost

Zástupkyně ředitele pro MŠ při řízení MŠ jedná se zaměstnavatelem, zaměstnanci, zástupci rodičů, obce, úřadů a organizací. Spolupracuje s různými subjekty a zapojuje se vedením MŠ do společenského života v obci.

V dalším období se zaměříme na přenos informací a komunikaci v MŠ, o co nejúžší spolupráci obou pracovišť a vedením v rámci celé MŠ a vzájemnou informovanost mezi MŠ a ZŠ.

3.6. Personální a pedagogické zajištění

Provoz mateřské školy v obou pracovištích při její naplněnosti zajišťuje 10 pedagogických pracovníků – zástupkyně ředitele pro MŠ a devět učitelek, **3 nepedagogické pracovníky** – uklízečky s výdejem stravy. Výdej stravy na ulici Komenského je řešen pracovníky školní jídelny, úklid nepedagogickými pracovníky ZŠ. Při nenaplněnosti MŠ se počty učitelek snižují úměrně počtu zapsaných dětí. Drobné údržbářské práce a obsluhu plynové kotelny v zimním období zajišťuje v MŠ školník ZŠ.

Pedagogické pracovníky pracující v naší mateřské škole mají předepsanou odbornou kvalifikaci nebo si ji doplňují, dále se pravidelně vzdělávají a to formou samostudia, vyhlášených vzdělávacích projektů, návštěvou akcí v rámci DVPP, webinářů, školících společností, návštěvou okolních mateřských škol apod.

U všech zaměstnanců je kladen důraz na jejich vztah k dětem, chování, vystupování a odpovědný přístup ke své práci i k práci ostatních.

V dalším období se zaměříme na udržení stabilního personálního zajištění (méně časté obměny učitelek ve třídách) a na jeho personální posílení v období plné naplněnosti o dalšího pracovníka – chůvu, asistenta (např. v rámci projektů) apod..

3.7. Spoluúčast rodičů

Naše mateřská škola podporuje a doplňuje rodinnou výchovu. Rodiče jsou v MŠ bráni jako **partneři** a jsou vítáni. Mohou běžně a bez obav vstupovat a hovořit o všem, co je při výchově tíží nebo naopak těší, podílí se na dění v MŠ a jsou pravidelně informováni prostřednictvím vývěsek, webových stránek, schůzek. Snažíme se o vytvoření dobrých vzájemných vztahů, prostředí vzájemné důvěry, tolerance a otevřenosti. Pro navazování vstřícných vztahů využívá naše mateřská škola různé formy setkávání a spolupráce s rodiči – schůzky, ukázky práce, společné sportovní a kulturní akce pro děti a rodiče, společná tvoření, společné oslavy svátků, významných dnů a další. (viz. Roční plán - Plán spolupráce s rodiči)

Mateřská škola rozvíjí společenství školy a rodiny. Společenství vzniká prolínáním vlivů z rodiny do mateřské školy a opačně na základě vzájemné tolerance, partnerství a otevřenosti.

Učitelky využívají každodenního setkávání s rodiči k vzájemným rozhovorům, poskytování informací o dění v MŠ, o prospívání jejich dítěte, sjednávání vzájemných konzultací apod. Konzultují s rodiči vhodné řešení různých nastalých situací a problémů při výchově a vzdělávání.

V dalším období se z hlediska spolupráce s rodiči zaměříme na další možnosti a formy rozšíření a prohloubení vzájemné spolupráce a komunikace (např. využití elektronické komunikace), postup a řešení případných problémů - komunikace a řešení na úrovni třídy s učitelkami, na úrovni MŠ se zástupkyní pro MŠ, na úrovni školy s ředitelem organizace.

3.8. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Podle tohoto školního vzdělávacího programu se uskutečňuje vzdělávání všech dětí naší mateřské školy v obou pracovištích. Při vzdělávání dětí se specifickými vzdělávacími potřebami naplňování cílů a záměrů našeho programu přizpůsobujeme tak, aby maximálně vyhovovalo těmto dětem, jejich potřebám i možnostem. Jedná se o podpůrná opatření, která tyto děti potřebují k naplnění svých vzdělávacích možností.

Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je školní vzdělávací program podkladem pro zpracování PLPP, který stanovuje a uplatňuje naše mateřská škola bez doporučení školského poradenského zařízení na základě zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb při vzdělávání případně plánu pedagogické podpory (PLPP)

Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními druhého až pátého stupně je školní vzdělávací program podkladem pro tvorbu IVP, který stanovuje školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou a zástupcem dítěte lze jej tedy uplatnit pouze s doporučením tohoto školského poradenského zařízení. IVP je zpracován na základě doporučení školského poradenského zařízení. Vyhodnocování práce s dětmi vzdělávanými dle PLPP a IVP probíhá ústně průběžně se zápisem jednou ročně.

Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními respektujeme, že se děti ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší.

Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Snažíme se vytvořit optimální podmínky odpovídající individuálním potřebám k rozvoji osobnosti každého dítěte a to s ohledem na vývojová a osobnostní specifika těchto dětí. K dětem přistupujeme citlivě a individuálně, snažíme se vždy o přiměřené působení.

Uplatňujeme diferenciaci a individualizaci vzdělávání při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, volíme vhodné formy, prostředky a metody vzdělávání. Usilujeme o osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení. Spolupracujeme s rodiči dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupracujeme s odborníky mimo oblast školství, předáváme důležité informace. Snižujeme počet dětí ve třídě v souladu s právními předpisy a zabezpečujeme přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

V dalším období se zaměříme na diagnostiku dětí a co nejužší spolupráci s rodiči dětí a školským poradenským zařízením pro zajištění nejvhodnějších podmínek pro vzdělávání dítěte se specifickými vzdělávacími potřebami.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka. Mateřské školy poskytují dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání.

V takovém případě je zřízena skupina nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte mohou být do skupiny pro jazykovou přípravu zařazeny rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Snahou je aby děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní zapojit se do výuky v ZŠ a dosáhnout školního úspěchu.

Zásady práce s dítětem s odlišným mateřským jazykem /OMJ/

Při práci s dítětem s OMJ učitelky dodržují následující zásady:

- hovoří pomalu a zřetelně; stojí čelem k dítěti
- k hovoru využívá témata, která jsou dítěti známá a blízká;
- užívá ustálené jednoduché instrukce a slovní spojení, instrukce sděluje posloupně po jedné;
- klade jednoduché otázky, dává dostatek času na odpověď;
- při použití jazykových prostředků současně napomáhá dítěti k porozumění využíváním neverbálních prostředků (gesta, mimika), pokud je to možné, řeč opírá o vizuální oporu (obrázky, předměty);
- srozumitelně a vstřícně seznamuje dítě s uspořádáním dne a nastavenými pravidly, používá k tomu dostupnou oporu včetně spolupráce s ostatními dětmi;
- seznamuje dítě se základy české kultury a společnosti, života v obci, a to v běžných situacích, které se dítěte a jeho života bezprostředně dotýkají.

Způsoby práce

- děti zařazujeme do her v menších skupinách
- pracujeme v menších skupinách nebo individuálně
- využíváme vizualizace např. režimu, činností, míst
- využíváme komplexní péče (podpora logopeda, speciálního pedagoga, asistenta pedagoga, spolupráce s rodinou)
- jsme správný mluvní vzor
- rozvíjíme slovní zásobu (pasivní i aktivní), pracujeme s obrázky podle tematických celků
- podporujeme mluvní apetit
- zařazujeme rytmizační cvičení – rytmizace podle obrázků, 1–3slabičná slova, drobné hříčky, říkadla, hrajeme na nástroje
- zpíváme – jednoduché popěvky, doplňování textu, melodizace jedno- až

- tříslabičných slov
- pracujeme s knihou
 - rozvíjíme smyslové vnímání – zraková a sluchová percepce
 - rozvíjíme orientaci v čase a prostoru – na sobě, na druhých, v prostoru
 - rozvíjíme paměť, pozornost a myšlení
 - střídáme činnosti (na začátku častěji zařazujeme činnosti, které nejsou závislé na jazyku: hudební, pohybové, výtvarné)
 - pracujeme s piktogramy

Při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka využíváme různé podpůrné materiály např. **Kurikulum češtiny jako druhého jazyka** pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy, obrázkové karty a soubory, obrázkové slovníky apod.

3.9. Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Při realizaci našeho školního vzdělávacího programu a třídních vzdělávacích programů vytváříme podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. **Dítě, které vykazuje známky nadání je dále podporováno** a jeho vzdělávání probíhá takovým způsobem, aby byl **stimulován rozvoj** jeho potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla v mateřské škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními nadání prvního stupně je školní vzdělávací program podkladem pro zpracování PLPP, který zpracovávají učitelky ve třídě na základě prováděné diagnostiky dítěte a pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními nadání **od druhého do čtvrtého stupně** podkladem pro tvorbu IVP, který vytváří zástupkyně ředitele pro MŠ ve spolupráci s učitelkami ve třídě a který je zpracován na základě doporučení školského poradenského zařízení. (dle Přílohy č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb. v aktuálním znění).

Při vzdělávání nadaných dětí vycházíme z potřeb, schopností, zájmů a charakteru nadání dítěte, tomu odpovídá i volba metod a forem práce. Vzdělávání zaměřujeme na obohacování a rozšiřování poznatků v rámci i nad rámec ŠVP, stimulaci poznávacích a objevovacích procesů, vyhledávání souvislostí aj. Dále je doplňujeme a rozšiřujeme o další rozvojové aktivity, programy, projekty, zájmové činnosti, činnosti s věkovým přesahem apod.

Z hlediska vzdělávání dětí nadaných se v dalším období zaměříme na užší spolupráci s rodiči těchto dětí a školským poradenským zařízením pro zajištění nejvhodnějších podmínek a potřeb pro vzdělávání nadaného dítěte.

3.10. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Vzhledem k tomu, že předškolní období dítěte je zásadní pro utváření celoživotních návyků, respektování pravidel a norem a dítě již ve věku dvou let je většinou připraveno tyto aspekty rozeznávat a přijímat, vzděláváme v naší mateřské škole ve dvou třídách na ulici Záhumení i děti mladší tří let. **Přizpůsobujeme podmínky**, které reagují na vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a možnosti těchto dětí. Uvědomujeme si, že rozdíly v jednotlivých oblastech vývoje dětí tohoto věku mohou být velmi výrazné.

Hračky a pomůcky pro děti do tří let jsou do tříd vybírány tak, aby byly podnětné, bezpečné s ohledem na věk dětí, a jsou také průběžně doplňované a obnovované. Pro ukládání a užívání hraček a pomůcek jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla. K jejich ukládání se používá

více zavřených, výše uložených skříněk s ohledem na bezpečnost a přiměřeného množství podnětů pro tyto děti. Bezpečnost ohrožující předměty jsou dětem zneprístupněny.

Prostředí herny a třídy poskytuje dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňuje variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečuje možnost zajištění potřeby průběžného odpočinku. K zajištění hygieny dětí je mateřská škola vybavena umývárny s WC doplněnými přenosnými stupínky. Každé dítě má svůj vymezený úložný prostor v šatně, který je dostačující a v případě potřeby je doplněn zavěšenými sáčky (taškami) na uložení náhradního oblečení a případně také hygienických potřeb. Uspořádání dne ve třídách s dvouletými dětmi rámcovým stanovením činností umožňuje respektování potřeb dětí (pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, stravování, odpočinek), je funkční a dostatečně pružné a umožňuje reagovat na aktuální individuální stavy, možnosti a potřeby dětí. Adaptace jednotlivých dětí je uskutečňována v souladu s jejich individuálními potřebami, pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty

Realizace vzdělávacích činností se snažíme uskutečňovat většinou v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí. Volba metod a skladba činností je volena vzhledem k věku dětí. **Organizaci citlivě přizpůsobujeme** střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.

Učitelky a ostatní zaměstnanci uplatňují k dětem laskavě důsledný přístup, děti pozitivně přijímají, spolupracují s rodinou a vytvářejí prostředí vzájemné důvěry.

Pro dvouleté dítě je zařazení do mateřské školy nejčastěji jeho první sociální zkušeností mimo širší rodinu. Obvykle se tyto děti projevují silnější potřebou vazby na dospělou osobu. Poznávají nové vzorce chování dospělých i vrstevníků, vymezují si vlastní prostor, přijímají vymezené hranice a nové role. Učitelky a ostatní zaměstnanci naší mateřské školy si uvědomují, že se stáváme zástupcem rodiče, jistotou a oporou dítěte v běžném dění i v budování vztahů s vrstevníky.

Metody práce s dětmi od tří let

Kromě metod a forem práce používaných při práci s dětmi v naší mateřské škole (popsáno v kapitole 5. **Charakteristika vzdělávacího programu - Metody a formy vzdělávání**), jsou při práci s dětmi do tří let, vzhledem ke specifickým vývoje a věku (touha po poznání, experimentování, převahe smyslového poznávání, objevování, vymezování se, neorientování se v prostoru a čase, životem přítomností, která je naplňuje, menší pohybové obratnosti, krátké pozornosti, méně zkušeností apod.), uplatňovány ve větší míře metody, které umožňují

- učení nápodobou
- situační učení
- učení vlastním prožitkem
- učení hrou
- časté opakováním činností
- pravidelné rituály

(např. pozorování, dramatizace, hra, manipulace, experiment aj.)

Z pohledu podmínek vzdělávání dětí od dvou do tří let se v **dalším období** zaměříme na posílení personálního zajištění, o co největší míru překrývání učitelek, případně zajištění dalšího pracovníka – chůvu, asistenta, pomoc ostatních zaměstnanců (např. v rámci projektů) apod.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ V MŠ

Děti jsou vzdělávány ve dvou budovách MŠ. V budově MŠ na ulici Záhumení ve čtyřech heterogenních třídách s celodenním provozem umístěných ve dvou patrech budovy. Do tříd jsou zařazovány rovnoměrně dle věku s ohledem na zařazení sourozence a vzájemné dohody s rodiči. V budově na ulici Komenského jsou vzhledem k podmínkám této třídy vzdělávány nejstarší, předškolní děti. Do této třídy jsou zařazeny na základě věku a po dohodě s rodiči. Vzdělávací činnost ve všech třídách zajišťují učitelky mateřské školy po celou dobu provozu. V případě naplněnosti tříd pracují s dětmi ve třídě dvě učitelky, každá samostatně a jejich souběžné působení je zajištěno při činnostech náročných na bezpečnost a organizaci (přesuny dětí, pobyty mimo areál MŠ, výlety apod.)

V přízemí budovy MŠ na ulici Záhumení jsou třídy Sluníček (mladších dětí) a Hvězdiček (starších dětí), v prvním patře budovy jsou třídy Kuřátek (mladších dětí) a Broučků (starších dětí). V přízemí budovy na ulici Komenského třída Soviček (předškolních dětí).

Práce všech tříd je provázána plněním cílů školního vzdělávacího programu „Je nám dobře na světě“, rozvojových programů, projektů, ročního plánu a také specifickými možnostmi a podmínkami školy.

Dvojice tříd umístěných na společném poschodí v budově MŠ na ulici Záhumení pracují z organizačního hlediska jako dvoutřídní MŠ. V časných ranních hodinách se vždy děti ze dvou tříd na jednom poschodí scházejí v jedné třídě (mladších dětí) a v pozdějších odpoledních hodinách se vždy děti ze dvou tříd na poschodí zase rozcházejí z jedné třídy (mladších dětí) tehdy učitelky pracují s věkově smíšenými skupinami dětí.

Většinu dne pracuje všech pět tříd, dvě s převážně mladšími, dvě s převážně středními a staršími dětmi, jedna s nejstaršími dětmi. Sourozenci jsou umístěni vždy společně na jednom poschodí, případně v jedné třídě dle zájmu a dohody s rodiči.

Přijímání dětí do mateřské školy - viz Školní řád a kritéria k přijímání dětí
stanovená nařízením ředitele školy na daný školní rok.

Možnost individuálního vzdělávání – viz Školní řád, kapitola 10. Individuální vzdělávání

Organizace výchovně vzdělávací práce ve školním roce – viz Roční plán MŠ

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací program naší mateřské školy naplňuje cíle předškolní výchovy a vzdělávání v souladu se záměry Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání MŠMT ČR č. j.44476/2020-6 ze dne 1. 9. 2021. Program je vytvořen jako vlastní a je volně inspirován dalšími programy pro předškolní vzdělávání. Program je platný od 1. 9. 2023 – od školního roku 2023/2024.

Filosofie ŠVP :

Otevíráme dětem brány do světa, ve kterém s radostí mohou poznávat samy sebe, lidi, přírodu a kulturu kolem nich. A to vše společně protože dva jsou víc než jeden. A v tom je celý svět.

Dlouhodobý cíl ŠVP:

Poskytnout dětem příjemné prostředí a na základě jejich poznávání jim dát prostor pro jejich rozvoj a připravit je na další vzdělávání a život v dnešním i budoucím světě tak, aby se staly osobnostmi s poznatky a předpoklady k vedení plnohodnotného života.

Hlavní cíle a záměry - myšlenky programu:

1. Vytvářet podmínky pro všestranný rozvoj dětí a respektovat a naplňovat jejich přirozené zájmy a potřeby
2. Umožnit dětem osvojovat si dovednosti, poznatky, hodnoty a postoje ze všech vzdělávacích oblastí předškolního vzdělávání přirozeným způsobem.
3. Snažit se, aby každý den prožitý v MŠ byl pro děti plnohodnotným, pohodovým a radostně stráveným dnem v prostředí, které je jim blízké a ve kterém se dobře cítí.

Naším hlavním záměrem

- je poznat a respektovat osobnost dítěte se všemi jejími zvláštnostmi a jako takové ho přijmout a dále rozvíjet pro jeho plnohodnotný život.
- je, aby předškolní děti opouštějící naši mateřskou školu byly dětmi sebevědomými, přiměřeně jejich věku samostatnými, dovedly si poradit s různými životními situacemi, aby byly tolerantní a chápavé.
- vytvářet dětem v naší výchovně vzdělávací práci podnětné a motivující prostředí pro skupinové a individuální činnosti, integrované učení hrou, prožitkové učení a pro rozvoj smyslového vnímání.
- vzdělávání a celkový rozvoj osobnosti našich dětí uskutečňovat ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne v mateřské škole vyskytnou.

Dílčí cíle a záměry programu

Respektování osobnosti dítěte, zaměřenost na dítě

- centrem školy je dítě, jeho individualita, podpora jeho vývoje

Aktivita dítěte, vzbuzení zájmu, samostatné řešení

- podněcujeme aktivitu, samostatnost, tvoření, nacházení řešení
- zaměřujeme se na prožitek, ne na výkon
- preferujeme samostatnou práci, ale frontální učení není vyloučeno

Pozitivní přístup, respektování odlišností

- respektujeme, že jsme každý jiný, každý jsme v něčem dobrý

Snaha o všeobecný rozvoj v předškolním období

- podporujeme nejen intelektuální rozvoj, ale také rozvoj emoční a sociální
- učíme se komunikovat, cítit, prožívat
- učíme se zdravému způsobu života, chráníme přírodu

Spolupráce, odpovědnost za své jednání, postupné řešení problémů bez zásahu dospělých

- učíme se odpovědnosti za sebe sama, za své jednání (důsledky)
- učíme se žít a jednat ve společenství ostatních
- učíme se řešit situace a problémy bez neustálých zásahů dospělých
- vnímáme rozdíl mezi trestem a přirozeným důsledkem jednání
- zařazujeme komunikaci v kruhu, učíme se naslouchání

Pohodové klima školy

- vytváříme důvěrné klima, tolerantní prostředí, úcta, porozumění
- učíme se tím, čím žijeme

- učíme se pomáhat, být vstřícní
nepodporujeme soutěživost, srovnávání

Podnětné pedagogické prostředí

- prostředím podporujeme hru a učení
- vše je připraveno pro použití (věci se ukládají na stanovené místo)

Práce s chybou

- na chyby má člověk právo, za chyby netrestáme
- chyby hledáme a opravujeme, díky nim se učíme

Pravidla pro chování

- máme stanovená pravidla, všichni o nich vědí, opakujeme si je
- na jejich tvorbě se podílejí všichni, pravidla platí pro všechny

Propojenost školy se životem

- učíme se událostmi a děním kolem nás
- na aktivitách školy se podílejí rodiče, jsou informováni o prožívání a pokroku dětí, znají prostředí školy
- žijeme událostmi v obci, spolupracujeme s ostatními

Východiska, ze kterých jsme vycházeli při tvorbě programu:

Při tvorbě našeho programu jsme vycházeli

- z RVP PV v aktuálním znění - MSMT pod č. j. 44476/2020-6 ze dne 1. 9. 2021.
- z analýzy výsledků uplynulého období (porady, hospitace, dotazníků klima
- ze specifických podmínek naší mateřské školy (dvě pracoviště v různých budovách, jedna MŠ součástí ZŠ v obci apod.)
- z věkových zvláštností a přirozených potřeb dětí (věkové složení dětí cca od 2 do 7 let, děti z cizojazyčného prostředí, s odloženou školní docházkou, se specifickými potřebami aj.)
- z přirozeného prostředí, které děti obklopuje (středně velká obec-městys, klidná lokalita, blízkost hřiště, blízkost budov školy-školky, aj)
- z ověřených tradic (uskutečňování tradičních akcí oslavy dne matek, městyse,
- z nejnovějších poznatků a trendů v oblasti předškolní výchovy a vzdělávání (DVPP, internet, webináře)
- z přirozeného a dětem blízkého poznávání okolního světa a přírody (od známého a blízkého k neznámému a vzdálenému)

Principy našeho programu - vzájemně se doplňující:

Respektování a naplňování přirozených zájmů potřeb dětí (vytváření odpovídajících podmínek školní vzdělávací činnosti, diferenciací, utváření základů obecnějších postojů – úcty k člověku, lidským společenstvím, hodnotám a přírodě na naší planetě pro začlenění do celku naší společnosti a světa)

Celkový rozvoj osobnosti a schopností dítěte

(přijímání, rozšiřování, obohacování a rozvoj poznatků a zkušeností ze svého okolí, utváření nových schopností a dovedností, v souladu s jeho zájmy a za jeho aktivní účasti)

Rozvíjet a obohacovat komunikaci, vzájemné vztahy a spolupráci

(osvojování si základních dovedností, uspokojování potřeb sociálních kontaktů a vazeb, efektivnější vzdělávání, aby se mateřská škola stala pro dítě modelem komunikace, tvořivosti a spolupráce)

Být v souladu a korespondovat s přírodou a s životem v obci

(aktuální výběr tematických částí, cílů a činností, při nichž se rozšiřují poznatky v návaznosti na dění v bezprostředním okolí, v přírodě a v obci)

Metody a formy vzdělávání používané k naplňování stanovených cílů, záměrů a získání očekávaného konkrétního výstupu:

1. *Metody zaměřené k naplňování obecných rámcových cílů* : (v průběhu dne – vše co se v MŠ děje – komunikace, vzájemná interakce)

2. *Metody vedoucí k naplňování dílčích cílů*: (metody založené na prožitku, metody založené na vzoru, metody založené na hře, metody založené na pohybu, metody založené na manipulaci a experimentu, metody založené na komunikaci (verbální i neverbální), metody založené na tvoření, metody založené na fantazii a magičnu, metody založené na myšlenkových operacích, metody založené na situaci, na vzájemné spolupráci aj.)

3. *Metody směřující k naplňování konkrétních záměrů učitelky*: jsou konkrétní postupy, ze kterých v praxi vyplývají konkrétní činnosti (postupy, činnosti, jak učitelky, tak děti)

Používané metody – způsoby a postupy k dosažení cílů:

- slovní (vyprávění, vysvětlování, přednáška, práce s textem, rozhovor)
- názorně demonstrační (předvádění, pozorování, exkurze, práce s obrazem, instruktáž)
- dovednostně praktické (experimentování, produkční metody, napodobování, vytváření dovedností, manipulování)
- aktivizující – aktivační (diskuzní, heuristické-pátrací-objevné, situační, inscenační, didaktické hry)
- komplexní (projekt, výukové projekty, výuka dramatem-dramatizace, brainstorming apod.)
- vycházející z RVP PV (situační učení, prožitkové učení, spontánní učení, kooperativní učení)
- hra – základní aktivita dětské seberealizace

Metody jsou využívány propojeně, aby byly působily efektivně.

Používané formy vzdělávání – uspořádání podmínek k funkční realizaci procesu:

- frontální – hromadná, společná
- skupinová (práce na 1 úkolu)
- kooperativní výuka (spolupráce na cíli – sdílení, spolupráce, podpora)
- individuální (vycházející z individuálních potřeb a zvláštností dětí)
- individualizovaná výuka – (společná ale s rozdílnou úrovní)
- samostatná práce dětí
- diferencovaná výuka (dle různých kritérií, schopnosti, dovednosti, věkové zvláštnosti ap)

Používané formy z časového hlediska – volná hra, řízená činnost, stravování, pobyt venku, odpočinek a hygiena, cvičení, rituály, nepravidelné činnosti

Při naší práci respektujeme také **didaktické zásady** (odraz dřívějších zkušeností):

Cílevědomost a ideovost, jednotlivost a důslednost, přiměřenost, uvědomělost a aktivnost, názornost, soustavnost a postupnost, trvalost, spojení kolektivní výchovy s individuální péčí.

Vedle metod využíváme také celou řadu dalších forem a prostředků k plnění cílů a úkolů a ke zvýšení účinnosti pedagogické práce – návštěvy vzdělávacích programů a projektů, návštěvy divadelních a filmových představení, společná setkávání a oslavy, vystoupení, exkurze, návštěvy ZŠ, výlety aj., společné akce se ZŠ, s DK, s rodiči aj.

Pohybové a hudebně pohybové činnosti:

Jsou zařazovány pravidelně, denně, v ranních (např. ranní cvičení, TV v tělocvičně, cvičení s hudbou, motivační cvičení apod.) dopoledních i odpoledních hodinách (pohybové a hudebně pohybové chvílky, pohybové ztvárnění písní, tance, HPH, aj.)

2x týdně – motivační cvičení s hudbou, dětský aerobik, dětské tance, HPH, PH aj.

2x týdně – ranní cvičení

1x týdně – TV v tělocvičně

Zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí nadaných a dětí od dvou do tří let je popsáno výše v části 3. Podmínky vzdělávání – v odstavcích 3.8., 3.9. a 3.10.

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Celkový obsah předškolního vzdělávání je dán RVP PV. V našem školním vzdělávacím programu „**Je nám dobře na světě**“ je vzdělávací nabídka - vzdělávací obsah uspořádán do čtyř ucelených tematických celků – integrovaných vzdělávacích bloků.

Námi vytvořené vzdělávací tematické celky-integrované bloky naplňují dílčí cíle z více vzdělávacích oblastí předškolního věku (biologická, psychologická, interpersonální, sociálně-kulturní) a přirozeně spojují základní požadavky na vzdělávání dětí předškolního věku.

Současně jsou naplňovány námi stanovené hlavní cíle i obecné rámcové vzdělávací cíle předškolního vzdělávání a to:

1. Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
2. Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Veškerý vzdělávací obsah našich tematických celků - integrovaných vzdělávacích bloků i jejich částí, veškeré aktivity a činnosti v MŠ směřují k vytváření klíčových kompetencí.

1. Kompetence k učení
2. Kompetence k řešení problémů
3. Kompetence komunikativní
4. Kompetence sociální a personální
5. Kompetence činností a občanské

A. Tematické vzdělávací celky - integrované vzdělávací bloky v našem školním vzdělávacím programu „Je nám dobře na světě“ (ŠVP):

- I. Můj svět**
- II. Svět kolem nás**
- III. Svět přírody**
- IV. Svět oslav, svátků, zvyků a tradic**

- jsou zpracovány na úrovni školního vzdělávacího programu obecně - blíže jsou konkretizovány na třídní úrovni v třídních vzdělávacích programech
- jsou koncipovány se zaměřením na určitý okruh provázaných poznatků, dovedností a prožitků.
- přispívají k rozvoji a učení dítěte v různých oblastech (biologické, psychologické, sociální aj.)
- přispívají k získávání potřebných dovedností, poznatků, hodnot a utváření samostatných postojů

- jsou postaveny tak, aby mohly obsáhnout mnoho dílčích tematicky propojených částí, které bezprostředně souvisí s přirozeným životem a konkrétním prostředím a aktuální situací.
- umožňují nabízet dětem různorodé činnosti a příležitosti, které spojuje společné dítěti blízké a srozumitelné téma
- umožňují mnohostranně pestrou nabídku činností intelektových i praktických

B. Tematické části k výše uvedeným tematickým celkům – integrovaným blokům – v našich třídních vzdělávacích programech (TVP):

- zpravidla se zpracovávají na jednotlivé týdny a jsou rozpracovány v třídních vzdělávacích programech naší školy, kde je stanoven jejich pedagogický záměr (integrující cíl) a nabídka činnosti dětí směřující k jeho splnění.
- vzdělávací nabídka se přizpůsobuje daným věkovým kategoriím a individuálním potřebám dětí v jednotlivých třídách.
- jsou vytvářeny a zařazovány k jednotlivým integrovaným vzdělávacím blokům v třídních vzdělávacích programech
- část tematických částí je naplánována předem a část je tvořena během školního roku - vyplynou z aktuální situace, potřeb dětí, dění v MŠ, z konkrétních situací a podmínek a mají vždy přednost před předem naplánovanými.

C. Dílčí programy a projekty školní a třídní – rozšiřují a doplňují vzdělávací nabídku tematických vzdělávacích celků - integrovaných bloků a tematických částí – v našich třídních vzdělávacích programech:

Vzdělávací obsah a vzdělávací nabídka bývá každým rokem aktuálně rozšiřována o rozmanité programy, projekty a zájmové činnosti v souladu s vzdělávacími cíli MŠ.

Rozšiřující a doplňující aktivity:

Školní projekty a programy – pro všechny děti - všechny učitelky

Školní akce, akce pro celou školu, obec - všechny učitelky

Třídní programy a projekty – pro děti dané třídy – učitelky jednotlivých tříd

Třídní akce s dětmi – učitelky jednotlivých tříd

Programy a projekty pro předškolní děti – učitelky předškolních dětí + určené pedagogické pracovnice

Společné oslavy svátků a akce pro rodiče a veřejnost – všechny pedagogické pracovnice

Využití dalších vzdělávacích projektů – národních a jiných – všechny třídy a všechny učitelky dle možností a podmínek projektů

Rozšíření a doplnění vzdělávací nabídky pro období školního roku je zpracováno v Ročním plánu MŠ (na období školního roku) a Třídních vzdělávacích programech.

I. „Můj svět“

Charakteristika bloku - východiska

Vycházíme z toho, jak se dítě vnímá, co ho bezprostředně obklopuje a také z toho, že pro jeho osobní život, zdraví a jeho život ve společnosti ostatních lidí je důležité poznání sebe sama a také ostatních, vyskytujících se v jeho blízkosti.

Záměr – účel bloku (vzdělávací přínos, obsah)

Rozvíjet v dětech pozitivní city ve vztahu k vlastní osobě a k lidem ve svém okolí. Usnadnit dětem adaptaci na nové prostředí a orientaci v něm – pomoci dětem začlenit se do daného společenství v psychické i fyzické pohodě. Seznámit se s jednotlivými dětmi, jejich rodinným

prostředím. Postupně v dětech utvářet povědomí vlastní identity o svých možnostech a schopnostech. Vytvořit si a osvojovat pravidla pro společný pobyt v MŠ. Posilovat v dětech prosociální chování. Vážít si svého zdraví, ochraňovat a pečovat o zdraví své i ostatních.

Hlavní dílčí cíle bloku

1. Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti). 18
2. Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě. 6
3. Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí, utváření základů zdravého životního stylu. 7,8
4. Uvědomění si vlastního těla, osvojení si věku přiměřených praktických dovedností. 1,5
5. Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování). 9
6. Získání relativní citové samostatnosti, rozvoj schopnosti sebeovládání a řízení svého chování. 19,20,24
7. Osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem. 26
8. Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému. 25

Vzdělávací nabídka- okruhy činností praktických a intelektových

- zdravotně zaměřené činnosti, k poznávání lidského těla, k ochraně zdraví, prevenci úrazů
- řečové hry, rozhovory, konverzace, samostatný slovní projev, vyprávění, přednes, zpěv, dramatizace, poslech příběhů, pohádek (i s poučením)
- pohybové činnosti (lokomoční - běh, chůze apod. i nelokomoční-změny poloh a jiné)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony, pracovní a sebeobslužné činnosti
- příležitosti a hry zajišťující spokojenost, radost, rozvoj vůle, vytrvalosti, a sebeovládání
- hry a dramatické činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- sociální, společenské a kooperativní činnosti a hry podporující sblížování dětí
- různé zaměřené činnosti přiměřené silám, umožňující samostatné vystupování, rozhodování
- setkávání se s pozitivními vzory chování, spoluvytváření pravidel

Očekávané výstupy - kompetence

1. Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je, uvědomovat si své možnosti i limity (silné i slabé stránky)
2. Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem.
3. Rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí. Chovat se tak, aby v běžných a jemu známých situacích, neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých.
4. Zachovávat správné držení těla, zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky, zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony.
5. Správně vyslovovat, pojmenovat, vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, pocity, vést rozhovor, naslouchat druhým, vyčkat na odpověď.

6. Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory, ovládat svoje city a chování.
7. Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je, vnímat co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc.
8. Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, respektovat potřeby jiného dítěte – druhých.

II. „Svět kolem nás“

Charakteristika bloku - východiska

Vycházíme z toho, co dítě bezprostředně obklopuje, co je pro nynější a budoucí život dítěte ve společnosti důležité, a to je orientovat se v okolním světě dětí a dospělých – co se smí a co nesmí, co kdo dělá a proč, co je správné a uznávané a proč, a také ve svém nejbližším okolí – co kde je a proč apod.

Záměr – účel bloku (vzdělávací přínos, obsah)

Posilovat v dětech kladný vztah k místu, kde žijeme, k jeho historii i budoucnosti, zprostředkovat dětem přiměřené informace o těchto místech. Pomoci dětem orientovat se ve svém okolí (v rodině, v obci, v blízkém městě). Napomáhat dětem orientovat se ve světě dospělých lidí (profese, doprava, rodina), v mezilidských vztazích, v řešení různých problémových situací. Rozlišovat odlišné kategorie hodnot dobra a zla, vzájemně komunikovat, chovat se prosociálně. Postupně připravovat předškolní děti na blížící se novou roli – školáků.

Hlavní dílčí cíle bloku

1. Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu. 40
2. Rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání. 23
3. Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v MŠ, v dětské herní skupině dětí ap.). 27
4. Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základní projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí. 32
5. Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané. 33
6. Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny. 34
7. Seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije. 36
8. Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu. 10
9. Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech. 15,16

Vzdělávací nabídka- okruhy činností praktických a intelektových

- aktivity zaměřené na získávání praktické orientace v obci
- sledování a využívání událostí v obci, v naší republice, ve světě
- pozorování, vycházky, exkurze a návštěvy zařízení vedoucí k orientaci v okolí a obci

- aktivity přibližující pravidla vzájemného styku a mravní hodnoty v jednání lidí- literatura, dramatizace, písně, hry apod.
- řečové hry, rozhovory, konverzace, samostatný slovní projev, vyprávění, přednes, zpěv, dramatizace, poslech příběhů, pohádek (i s poučením)
- hry, modelové situace, činnosti zaměřené na ohleduplnost a respektování druhého, na porozumění a respektování pravidel vzájemného soužití
- společné hry, skupinové aktivity, přípravy a realizace společenských zábav a slavností
- tvůrčí slovesné činnosti, setkávání s uměním, hry k poznávání společenských rolí
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí - tematické hry, manipulace apod.
- aktivity přibližující svět kultury a umění – poslech, návštěva představení, účast na akcích
- hry a činnosti zaměřené na vytváření a chápání pojmů, osvojování poznatků, poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů, na orientaci v prostoru i rovině

Očekávané výstupy- kompetence

1. Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově i okolo MŠ)
2. Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného, přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch, vyrovnat se s tím, učit se hodnotit svoje osobní pokroky.
3. Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou.
4. Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování, a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat
5. Adaptovat se na život v MŠ, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy a jeho běžných proměn a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody.
6. Chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé, vyjadřovat se prostřednictvím výtvarných a hudebně pohybových činností.
7. Vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem představení a hodnotit svoje zážitky
8. Domluvit se slovy i gesty, improvizovat, porozumět slyšenému, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat, učit se nová slova a aktivně je používat
9. Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, učit se podle pokynů, využívat zkušenosti, chápat číselné a matematické pojmy a souvislosti, chápat prostorové, časové pojmy a orientovat se v nich

III . „Svět přírody“

Charakteristika bloku - východiska

Vycházíme z toho, co děti vnímají, co je obklopuje a co prožívají v přírodě, v souvislosti s jejími změnami, její ochranou a také z toho, že pro další život dítěte na Zemi spolu s ostatními, je důležité utvářet základy kladného a ochranného vztahu k naší planetě, ke všemu, co zde máme, pro naši budoucnost a náš další život – k přírodě živé - k lidem, ke zvířatům, k rostlinám, kteří zde žijí, i k přírodě neživé.

Záměr – účel bloku (vzdělávací přínos, obsah)

Probouzet v dětech lásku a pozitivní vztah k přírodě a také potřebu pobývat v přírodě. Vzbudit v dětech zájem o živou i neživou přírodu, rozvíjet pocit sounáležitosti s ní. Vytvářet v dětech povědomí o tom, že nejsme sami na světě a odpovědný postoj ke svému okolí,

životnímu prostředí. Umožnit dětem vnímat a pozorovat přírodu, její změny a rozmanitost. Přiblížit jim odlišnost a znaky jednotlivých ekosystémů, změny v živé i neživé přírodě, změny v souvislosti s ročním obdobím, sezónními pracemi, vyžitím v přírodě, její ochranou.

Hlavní dílčí cíle bloku

1. Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách. 45
2. Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách. 41
3. Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí. 47
4. Rozvoj pohybových schopností a dovedností, motoriky, koordinace, ovládnání pohybového aparátu, tělesných funkcí a rozvoj fyzické i psychické zdatnosti. 2,4
5. Rozvoj, užívání, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení ke slovně logickému, rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie. 12,3
6. Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních. 29
7. Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, sebevyjádření). 13
8. Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování). 14
9. Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám. 46
10. Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit. 43
11. Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy. 44
12. Vytvářet povědomí o existenci ostatních kultur a národností a jejich poznávání. 37,42

Vzdělávací nabídka- okruhy činností praktických a intelektových

- poznávání přírodního okolí, poučení o nebezpečných situacích
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů
- ekologicky motivované herní aktivity
- činnosti přispívající k péči o životní prostředí a krajinu – pracovní, pěstitelské, chovatelské apod.
- pohybové činnosti, sezónní činnosti, pohybové hry, turistika
- zdravotně zaměřené pohybové činnosti (různá cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- hry podporující tvořivost, představivost, fantazii, námětové hry
- dramatizace, společenské a kooperativní hry, společná setkávání, povídání
- pozorování životních podmínek, stavu životního prostředí, změn ve svém okolí
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, s encyklopediemi, rozhovory
- praktické činnosti k seznamování s vlastnostmi materiálů – pokusy, zkoumání, manipulace, užívání technických přístrojů, hraček

Očekávané výstupy – kompetence

1. Mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka.
2. Mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka, jeho ovlivňování naším chováním, rozlišovat podporující a škodlivé chování a aktivity.

3. Mít povědomí o okolním a také širším společenském, věcném, přírodním a kulturním prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.
4. Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí, ovládat koordinaci pohybů těla, ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
5. Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si, záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost, naučit se z paměti krátké texty, sledovat a vyprávět příběh, pohádku, popsat situaci
6. Spolupracovat s ostatními, vnímat co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc.
7. Přemýšlet, vést jednoduché úvahy, řešit problémy, myslet kreativně, vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
8. Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
9. Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se proměnlivým okolnostem, uvědomovat si své chování vůči okolnímu prostředí
10. Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí
11. Chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem bez předsudků s úctou k jejich osobě.
12. Mít povědomí o okolním a také širším společenském, věcném, přírodním a kulturním prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.

IV. „Svět oslav, svátků, zvyků a tradic“

Charakteristika bloku - východiska

Vycházíme z toho, v čem dítě žije, co ho bezprostředně obklopuje, co aktuálně vnímá a prožívá, a to doma v rodině, v mateřské škole, v obci a společnosti vůbec v souvislosti s přípravami a oslavami nejrůznějších významných dnů, svátků, krajevých a místních tradic a zvyků.

Záměr – účel bloku (vzdělávací přínos, obsah)

Přinášet dětem radost, uspokojení a pozitivní prožitky ze společných příprav a oslav. Umožnit dětem společně prožívat slavnostní atmosféru a aktivně se podílet na přípravách a společných oslavách svátků, významných dnů a přiblížit dětem různé kraje i národní tradice a zvyky spojené s oslavami tradičních svátků.

Hlavní dílčí cíle bloku

1. Vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat. 38
2. Vytvoření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách. 35
3. Rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické). 11
4. Rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat. 21
5. Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit. 22
6. Vytváření prosociálních postojů (sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti)-28
7. Rozvoj kooperativních dovedností. 30
8. Rozvoj společenského i estetického vkusu. 39

Vzdělávací nabídka- okruhy činností praktických a intelektových

- aktivity přibližující pravidla vzájemného styku a mravní hodnoty
- aktivity přibližující svět kultury a umění a umožňující poznat rozmanitost kultur

- aktivity podporující sbližování dětí, vzájemných vztahů, ohleduplnosti, porozumění pravidlům soužití a chování, poznávání společenských rolí a utváření pravidel
- přípravy a realizace společných zábav a slavností
- výlety do okolí, návštěvy dětských a kulturních akcí
- tvůrčí činnosti a receptivní – slovesné, literární, hudební, dramatické vyprávění, poslech, přednes, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel,
- prohlížení a „čtení“ knížek
- činnosti a příležitosti seznamující s různými sdělovacími prostředky
- cvičení v projevování citů, sledování pohádek a příběhů, estetické tvůrčí aktivity
- cvičení v sebeovládání, v sebekontrolě
- hry na téma rodina, přátelství, poznávání sociálního prostředí dítěte aj.

Očekávané výstupy- kompetence

1. Vnímat kulturní a umělecké podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky
2. Utvořit si základní představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu a dle toho se chovat.
3. Projevovat zájem o knížky, poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, rozlišovat obrazové symboly, sledovat očima zleva doprava, poznat některá písmena, číslice, napsané své jméno.
4. Prožívat a uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky, rozlišovat citové projevy, projevat co cítí, snažit se ovládat a být citlivé ve vztahu k ostatním.
4. Těšit se z hezkých příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním, zachytit a vyjádřit své prožitky
6. Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat a respektovat stejná práva druhým, chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu a odlišnosti jsou přirozené.
7. Spolupracovat s ostatními, dodržovat dohodnutá pravidla vzájemného soužití a her.
8. Zachycovat skutečnosti ze svého okolí, vyjadřovat své představy pomocí výtvarných, hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat různé techniky a dovednosti.

Dílčí vzdělávací cíle pro každodenní činnosti vykonávané v MŠ - společné pro všechny integrované bloky (tematické celky):

- uvědomění si vlastní identity a svého těla
- získávání relativní citové samostatnosti
- rozvíjení schopnosti sebeovládání
- rozvíjení schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet a city plně prožívat, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem
- vytváření prosociálních postojů (přizpůsobivost, tolerance, citlivost, respekt apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- poznávání pravidel společenského soužití, porozumění základním projevům neverbální komunikace
- osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

Okruhy činností:

- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- hry, činnosti a cvičení podporující tělesný rozvoj
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- cvičení organizačních dovedností
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry,
- výtvarné hry a etudy
- hudební hry a činnosti
- aktivity podporující sblížení dětí
- ranní kruh
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina, MŠ
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí MŠ
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- aktivity přibližující dítěti pravidla a mravní hodnoty
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v MŠ a okolí

Očekávané výstupy:

- zvládnout přiměřeně sebeobsluhu
- mít povědomí o tom, jak a koho požádat o pomoc
- poznat, individuálně pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno
- rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- vyjádřit souhlas a nesouhlas
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- uplatňovat své individuální potřeby a přání
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v MŠ, na veřejnosti
- respektovat potřeby jiného dítěte
- bránit se projevům násilí jiného dítěte
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- adaptovat se na život v mateřské škole
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby a knížkami
- orientovat se přiměřeně ve známém prostředí
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené
- projevovat se přirozeně a spontánně během estetických činností
- přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem v mateřské škole i doma

Rozšiřující program EVVO „Naše zahrada“ - „UČÍME SE VENKU“

Legislativní rámec programu

Program je v souladu se „Státním programem environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství na léta 2016–2025“, s „Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání“, a s Metodickým pokynem MŠMT k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty č. j. 16745/2008-22.

Východiska programu

Vycházíme z toho, že je důležité, abychom umožnili dětem dostatek příležitostí k pobytu a pohybu v přírodě pro jejich další fyzický i psychický rozvoj a odolnost. Seznamování a učení probíhá formou zážitků a hry. Příroda dává dětem podněty a možnosti k jejich všestrannému rozvoji k rozšiřování jejich vědomostí, dovedností, návyků a také k odpovědnosti a řešení problémových situací.

Vznik rozšiřujícího programu

K tvorbě rozšiřujícího programu pro oblast EVVO nás vedly nové možnosti činností a aktivit nabízející se v souvislosti s realizovaným projektem „Přírodní zahrada u MŠ Suchdol nad Odrou“, který upravil a obohatil naši stávající zahradu o nové prvky, které umožňují rozšíření aktivit v environmentálním vzdělávání dětí a spolupráci s rodiči.

Plánované aktivity vycházejí z aktivit současných a je obohacen, především o pozorování, praktické činnosti a o nové možnosti využití zahrady. Činnosti a aktivity se řídí ročním obdobím, počasím a jsou tematicky zaměřeny.

Cíle programu

směrem k dětem - Podporovat u dětí kladný vztah k životnímu prostředí, k přírodě, aktivní přístup k okolí a možnostem zlepšení vlastního života. Osvojení si znalostí, dovedností a návyků v rámci jednotlivých činností, potřebných k ochraně životního prostředí, k vytváření si základních ekologických návyků a základů odpovědného postoje k životnímu prostředí.

směrem k pedagogům – Vhodně působit na děti, rodiče, zaměstnance a okolí v oblasti EVVO. Rozšiřovat si a předávat poznatky a dovednosti z této oblasti. Dále se vzdělávat v oblasti ekologické a environmentální výchovy.

Literatura pro práci s programem

Kolektiv autorů – Průvodce naší přírodou - Hrajeme si celý rok

Kolektiv autorů – Ekologická výchova v MŠ

J. Macenauerová – Přírodovědné hry, Nové přírodovědné hry

V. Ottomanská – Rok stromů (celoroční program pro MŠ)

Pracovní listy - Co žije a roste na zahradě (edice Předškolák) aj.

K. Fichnová, E. Szobiová – Rozvoj tvořivosti a klíčových kompetencí dětí

Kolektiv autorů – Učíme se v zahradě

Atlasy – atlas bylin – učíme se v zahradě aj.

M. Rajnošková a M. Kříž – Rok v přírodě s mrňaty

M. Kříž – Zamiluj si přírodu

L. Štábová – Nežlob!, Nechte toho, aj.

Místa realizace programu

Zahrada MŠ, okolí MŠ, budova MŠ (za nepříznivého počasí), Region Poodří (CHKO). Děti budou trávit, při možnosti přenášení činností ven, ve venkovním prostoru cca 3 hodiny denně – téměř za každého počasí (kromě vytrvalého deště, silného mrazu a větru a také špatného stavu ovzduší).

Zahrada MŠ - Prostor zahrady bude využíván přednostně a v maximální možné míře a to vzhledem k využívání vytvořené přírodní zahrady a k bezpečnosti dětí (známé zabezpečené

prostředí). Plánované EVVO aktivity budou zařazovány průběžně, téměř denně a metody práce budou založené na poznávání, prožitku, příkladu, na hře, pohybu, manipulaci, experimentu, komunikaci, tvoření, fantazii a magičnosti, myšlenkových operacích. Děti se budou aktivně podílet na jednotlivých činnostech. Budou mít možnost si věci vyzkoušet, prohlédnout, osahat, přičichnout, poslechnout popřípadě i ochutnat.

Důležitou součástí bude pohyb v přírodním prostředí zahrady. Svůj prostor zde bude mít i volná hra, s možností využití zahrady, zákoutí, úkrytů k vzájemné sociální interakci, komunikaci a formování osobnosti.

Nové prvky na zahradě a jejich charakteristika a využití v rámci programu

Vrbové iglů - přírodní prvek – živá stavba,

Plánované využití: především v době vegetace, k celé řadě výukových aktivit a programů, pro volnou hru, možnost úkrytu, a zastínění. Vyžaduje péči zalévání, stříhání, modelaci.

Zastiňovací plachta - plachta je zhotovena z ekologického materiálu.

Plánované využití: během celého roku, k různým výukovým aktivitám na školní zahradě, např. na tvoření, dílničky, výtvarné činnosti, kulturní akce a programy

Lavičky a posezení - je zhotovena z přírodního materiálu a je určena k sezení při výuce a odpočinku.

Plánované využití: během celého roku, k odpočinku, k výukovým a jiným aktivitám na školní zahradě

Výsadby – stromů, keřů, rostlin - vytváří prostředí pro život mnoha organismů.

Plánované využití: během celého roku k výukovým aktivitám, kulturním akcím a programům na školní zahradě. Např. k rozšiřování poznatků a povědomí o vegetačních fázích ve vztahu k ročnímu období - pupen, list, květ, plod a vzájemných interakcích mezi vegetací a organismy - opylovači, plody zdroj potravy, škůdci živící se listy, stonky, hmyz, ptáci - úkryty

Záhony pro bylinky, zeleninu – živé rostliny k užitku,

Plánované využití: zejména během vegetačního období, k výukovým aktivitám, kulturním akcím a programům na školní zahradě. Např. rozeznávání vůní, tvarů a barev, typů rostlin, pěstební pokusy a experimenty dětí s klíčením rostlinek např. čočka, hrách, fazole, ředkvičky, rajčata, salát a jiné, pozorování procesu klíčení, růstu tvorbu listů a květů, opylování, zrání plodu, učí se péči o rostlinky a jejich využití, zalévání, odstraňování plevelu, pozorování drobných živočichů, hmyzu, škůdců ap.

Ptačí budky - domeček pro ptáky z přírodního materiálu,

Plánované využití: během celého roku, k výukovým aktivitám, kulturním akcím a programům na školní zahradě. Např. sledování života ptáků - zejména sýkory (modřinka, koňadra, babka, uhelníček i parukářka), pěnkavovitých ptáků (čížek lesní, stehlík obecný, hýl obecný, pěnkavu obecnou) atd.

Smyslový chodník - výuková pomůcka v oblasti EVVO.

Plánované využití: během celého období bez sběhové pokrývky k různým aktivitám na školní zahradě, seznámení s několika druhy přírodních materiálů a jejich vlastnostmi, jednotlivá pole jsou ideálním prostorem pro úkryt drobných organismů (např. ještěrky, brouky atd.), lze využít i na různé akce a programy např. „Život v naší zahradě“.

Kompostér - prostor, ohraničený přírodním materiálem

Plánované využití: během celého roku, k výukovým aktivitám, akcím a programům na školní zahradě, kompostér je určený k využití biologického odpadu a k následnému přihnojování užitkových záhonků, a k ekologickému způsobu hospodaření s přírodním odpadem.

Plánované tematicky (EVVO) zaměřené aktivity a činnosti pro práci s dětmi během roku:

Činnosti a akce konají venku (vzhledem k počasí) a to především na území zahrady (s maximálním využitím stávajícího i nového vybavení), nebo v blízkém okolí.

Po celý rok:

- **Pozorování a poznávání přírody v okolí** - sledování rozmanitostí a změn v přírodě, příroda živá a neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, práce na zahradách a polích, krajina a její ráz, roční období, podnebí, počasí, ovzduší
- **Vycházky po okolí**, do přírody zaměřené na tematické pozorování – živé a neživé přírody
- **Práce s literaturou**, encyklopediemi a s obrazovým materiálem (práce s literárními texty, využívání encyklopedií atlasů, médií)
- **Rozvoj komunikace** - kladení otázek a diskuse nad problémem, vypravování, popis poučení o nebezpečí jak se chránit (manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, látkami, jedovaté rostliny, požár, nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy)
- **Seznamování s meteorologickými jevy** a způsoby jejich měření
- **Život v naší zahradě** – celoroční sledování, pojmenování rostlin (stromů, keřů, květin), identifikace živočichů (hmyzu, motýlů, ptáků, drobných zvířat, škůdců), údržba zahrady (jarní, letní, podzimní a zimní činnosti), kompostování ap.
- **Život v našem okolí** - obracíme kameny, pozorujeme rostliny, navršené přírodní hromady, pozorujeme rozlišné biotopy - stinné místo pod stromy, květnatá louka s ovocnými stromy, slunná a kamenitá místa apod.
- **Péče o prostředí zahrady** a osázené zahrádky
- **Sezónní práce** na zahradě, na záhoncích
- **Praktické ukázky a rozmanité pokusy** a experimentování, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami, práce s nářadím a náčiním (zahradnické nářadí apod.)
- **Práce s přístroji** – dalekohledem, lupou, mikroskopem apod.
- **Seznamování s ochranou přírody**, ovzduší, vody, s hospodařením s vodou, energií, s tříděním odpadů (do barevných kontejnerů), recyklací, s elementárními dětmi srozumitelnými přírodními procesy apod.
- **Kompostování** – seznámení s procesem recyklace biologického odpadu, potřebami a možnostmi kompostování
- **Seznamování a sběr a práce s přírodninami** a přírodním materiálem (plody, listy, rostliny, jejich části, kůra, kameny, mech apod.)
- **Využití přírodnin a přírodních materiálů k práci** (místo didaktických pomůcek) a hry – sbírka různých druhů dřev – porovnávání, třídění, sbírka šišek, kamínků, klacíků - k určení počtu, velikosti, prostorových vztahů apod.
- **Seznamování dětí s různými přírodními i umělými materiály a látkami** ve svém okolí, přiblížení jejich vlastností - hry a práce s vodou, pískem, hlínou – spojení s vodou, modelování, vysušení, hry a práce se dřevem – sestavování, lepení, vyhlazení - smirkování apod.
- **Seznamování dětí s riziky a nebezpečím** ve svém okolí, s řešením problémů a situací, jejich vyhodnocování
- **Výtvarné tvoření** a využití různých výtvarných technik s přírodninami – rozmanitá tvoření a vytváření z přírodnin, doplnění kresby vlepenými přírodninami, frotáž – kůry stromů, vytvoření atlasu stromů a keřů, které máme na zahradě vzorek listů, plodů, kůry apod.
- **Výtvarné ztvárnění** poznaného
- **Sezónní spontánní, didaktické a ekologické hry v přírodě** – na zahradě i v okolí MŠ
- **Relaxace dětí v přírodě**
- **Návštěvy a výlety do různých biotopů** (na zahradě v okolí apod.)
- **Účast na akcích MŠ** (pro děti i rodiče) na zahradě, v okolí MŠ

Podzim:

- Sezónní činnosti, hry a práce na zahradě

- Podzimní vycházky do okolí s cílem pozorování a vnímání změn podzimní přírody,
- Podzimní sledování chování zvířat a ptáků připravujících se na odlet (vlaštovky, čápi), zimní spánek či jinou formu přezimování
- Plody podzimu - ovoce a zelenina – smyslové vnímání – pozorování dozrávání, sklizně, výstavka, ochutnávka, zpracování (sušení, výroba např. čajů, dekorací), hry apod.
- Tvoření a hry s dětmi s nasbíraných přírodnin a suchých plodů
- Všechno lítá – sledování meteorologických jevů (vítr, déšť) - síla větru, poletování listů, polomy stromů, posun mraků na obloze, běh s dráčky, pouštění draků
- Vnímání a pozorování barevných změn v přírodě
- Příprava zahrady na zimu – spolupráce zaměstnanců školy, dětí případně rodičů, úklid na zahradě, zazimování rostlin, úklid listů a starých plodů, využití kompostu

Zima:

- Sezónní činnosti a hry na zahradě
- Vegetační klid v přírodě – jeho význam pro rostliny a živočichy
- Péče o zvířata během zimy
- Zimní spánek zvířat – kdo spí, kdo nespí, kde se nachází apod.
- Pozorování a určování stop zvěře ve sněhu
- Pozorování volně žijících zvířat a ptáků – chování, druhy (encyklopedie, atlasy, dalekohled)
- Péče o krmítka – jejich význam, čím a jak krmit ptáky v zimě
- Péče o zvěř v zimě – její význam, kdo a jak pečuje a přikrmuje zvěř,
- Návštěva krmelce – s nadílkou pro zvěř – seno, mrkev, jablka, kaštiny, žaludy (neplesnivé)
- Pokusy se sněhem a ledem, hry se sněhem, odkud se sníh bere a jak vzniká
- Beseda s myslivcem (rybářem, ornitologem) – o péči a životě (zvířat, ryb, ptáků apod.)

Jaro:

- Sezónní činnosti, hry a práce na zahradě
- Probouzí se příroda – pozorování - pučící stromy, keře, první květy
- Úklid zahrady po zimě – kypření půdy, tvarování keřů, stromů, stříhání vrbového proutí, kompostování
- Ekologické hry zaměřené na význam ochrany přírody - třídění odpadu, recyklace apod.
(výroba recykl. papíru, zpracování růz. odpadních surovin za účelem výroby dekorací, her a pomůcek)
- Den Země v MŠ – dopolední činnosti a hry zaměřené na ochranu přírody, dopady ničení přírody, třídění odpadu
- Poznávání kvetoucích stromů, keřů, jarních květin - pojmenování, práce s atlasem, encyklopedií
- Význam a důležitost vody, slunce, vzduchu a půdy pro přírodu – pokusy (podm. pro růst rostlin)
- Náš záhonek na zahradě – naše zahrádka – výběr vhodných rostlin, plán (atlasy, encyklopedie, sáčky semínek apod.)
- Vstávej semínko – od semínka k plnému bříšku - setí, nakličování rostlin, sázení, přesazování (síla rostlinky, péče o sazenice, rostliny, záhonky, truhlíky, nádoby – práce s náradím, nástroji)
- Pozorování života v okolí – mláďat a zvířat, návrat ptáků, vylétávání hmyzu, probouzení drobných živočichů aj.

Léto:

- Sezónní činnosti a hry na zahradě
- Sběr, sušení a lisování rostlin- porovnávání s atlasy
- Výroba herbáře
- Pokus – koloběh vody
- Hry a experimenty s vodou, hlínou, pískem

- Spotřeba úrody - druhá část - od semínka k plnému bříšku – konzumace, sušení
- Péče o záhonky – sklizeň úrody, vytrhávání plevelu, vyhánění škůdců,
- Péče o zahradu sběr a kompostování zahradního odpadu (přehazování zakládky kompostu)

Tematicky (EVVO) zaměřené náměty aktivit a činností pro spolupráci s rodiči:

Průběžně po celý rok:

- Seznamování s programem – schůzka, vývěsky venku a v šatně, webové stránky školy
- Pomoc při údržbě zahrady
- Účast na společných akcích a činnostech (rodičů a dětí)

Podzim – příklady a náměty činností

Podzimní tvoření „Podzimníček“ (sběr listů, větviček, plodů a jejich následné upotřebení při tvorbě stromových skřítků „Podzimníčků“ a instalaci s rodiči na zahradě „Světýlka pro svatého Martina“ - z dýní a řep vyrábíme světýlka, která nám osvětlují přístupovou cestu a zahradu (pro sv. Martina) „Světýlková cesta“ - procházka zahradou osvětlenou dýněmi, svíčkami, s rodiči v podzimním období s plněním úkolů na stanovištích.

Zima - příklady a náměty činností

Zimní tvoření „Vánoční tvoření“ – výroba ozdob a dekorací z přírodnin a přírodních materiálů „Tvoření s tatínkem“ – krmítko pro ptáčky (i formou domácího tvoření) „Tvoření s maminkou“ – krmení pro naše ptáčky (i formou domácího tvoření) – hotový výrobek děti instalují na zahradě (krmítko, lojové koule, ap).

Jaro - příklady a náměty činností

Jarní tvoření „Velikonoční tvoření“ – výroba ozdob a dekorací z přírodnin a přírodních materiálů „Den Země“ - plnění úkolů po skupinách v jednotlivých částech zahrady (s dětmi, rodiči) „Retro hrátky“ - Hry na školní zahradě v duchu dětských let rodičů a prarodičů – cvrnkání kuliček, skákání panáka, skákání přes švihadlo, gumu, hrátky s lanem, s míčem (vyvolávaná, Bumbřík) s předměty - prstýnkem aj.

Léto - příklady a náměty činností

Letní tvoření „Co nám léto přineslo“ výroba různých dekorací věnečků apod. z různých letních přírodnin (tráva, sláma, seno, květiny, mušle, klacíky apod.) „Společné sázení“ - po ukončení rozloučení s předškoláky - každý zasadí s rodičem nějakou rostlinku na památku pro ostatní.

Vyhodnocení a kontrola plnění programu

Průběžné – na pedagogických radách v průběhu roku

Závěrečné – za každou třídu a celou mateřskou školu na závěrečné pedagogické a provozní poradě na konci školního roku

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM

- Evaluace MŠ**
- je proces průběžného vyhodnocování vzdělávacích činností, situací i podmínek vzdělávání, realizovaný vně a uvnitř mateřské školy
 - odehrává se v několika na sebe navazujících a neustále se opakujících fázích (sběr informací, analýza informací a plán dalšího postupu)
 - poskytuje pedagogům zpětnou vazbu o kvalitě vlastní péče a využívají je k optimalizaci a zlepšování vzdělávacího procesu i podmínek vzdělávání
 - je průběžný proces, je realizován systematicky a komplexně na základě připraveného plánu.

- Autoevaluace**
- je proces průběžného sebevyhodnocování poskytující zpětnou vazbu

Pedagogická diagnostika - je komplexní proces, jehož cílem je poznávání, posuzování vzdělávacího procesu a jeho aktérů

System (plán) autoevaluace a pedagogické diagnostiky mateřské školy

A. Oblasti - předmět, prostředky, časový plán autoevaluace, pedagogické diagnostiky a odpovědnost pedagogů (co vyhodnocujeme, jak a jak často, kdo je odpovědný, výsledek) :

I. Naplňování cílů a záměrů programů (na úrovni školy, třídy)

1. Soulad ŠVP a TVP – porovnávání a analýza programů, 1x ročně, odpovídají učitelky ve třídě a zástupkyně ředitele pro MŠ, výsledky – úpravy TVP; vyhodnocení provedou učitelky ve třídě a zástupce ředitele pro MŠ

2. Vazba vzdělávacího obsahu, vzdělávací nabídky k cílům RVP PV – porovnávání cílů vzdělávací nabídky s cíly RVP PV, 1x ročně, odpovídají učitelky ve třídě a zástupkyně ředitele pro MŠ; výsledky – úpravy plánované vzdělávací nabídky; vyhodnocení provedou učitelky ve třídách a zástupce ředitele pro MŠ

3. Naplňování dílčích cílů na úrovni MŠ – tabulky plnění dílčích cílů zapsané vyhodnocené v rámci každé třídy po skončení tematických částí, 1x ročně, odpovídá zástupkyně ředitele pro MŠ a učitelky ve třídě; výsledek – tabulky v TVP tříd; vyhodnocení provedou učitelky ve třídě a zástupkyně ředitele pro MŠ

II. Kvalita podmínek (na úrovni školy, třídy)

1. Množství a funkčnost věcných a materiálních podmínek a vybavení – pozorování, rozhovor; průběžně a na pedagogických radách, odpovídají učitelky ve třídách a zástupkyně ředitele pro MŠ; výsledky – zápisy; vyhodnocení provedou učitelky ve třídách, zástupkyně ředitele pro MŠ a ředitel.

2. Vhodnost životosprávy, psychosociálních podmínek a organizace – pozorování, rozhovory, ev. dotazník; průběžně a na pedagogických radách, odpovídají učitelky ve třídách, ostatní zaměstnanci, zástupkyně ředitele pro MŠ; výsledky – dotazník ŠJ, zápisy; vyhodnocení provede vedoucí ŠJ a zástupkyně ředitele pro MŠ

3. Funkční a řízení, personální a pedagogické zajištění – kontrolní a hospitační činnost, 1x ročně a průběžně na pedagogických radách a poradách vedení organizace, odpovídá zástupkyně ředitele pro MŠ a ředitel; výsledky – zápisy, hodnotící zpráv; vyhodnocení provede zástupkyně ředitele pro MŠ a ředitel.

4. Funkční spolupráce s rodiči – rozhovory, prezence z akcí, ev. dotazník; 1x ročně, odpovídají učitelky ve třídách a zástupkyně ředitele pro MŠ; výsledky – prezence, zápisy, ev. dotazník; vyhodnocení provedou učitelky ve třídě a zástupkyně ředitele pro MŠ

III. Způsob zpracování a realizace vzdělávacího obsahu (na úrovni třídy)

1. Naplňování rámcových a dílčích cílů na úrovni jednotlivé třídy – rozhovor, zápis v třídní knize, tabulka dílčích cílů; 1x denně v třídní knize, 1x týdně tabulka, odpovídají učitelky ve třídách; výsledky – zápisy, tabulky; vyhodnocení provede učitelka ve třídě a zástupkyně ředitele pro MŠ

2. Koncipování obsahu vzdělávání na úrovni třídy – porovnávání programů, rozhovory, hospitace; průběžně na pedagogických radách, 1x ročně při hospitacích, odpovídají učitelky

ve třídách a zástupkyně ředitele pro MŠ; výsledky – zápisy z hospitací; vyhodnocení provede učitelka ve třídě a zástupkyně ředitele pro MŠ

3. Vhodnost, pestrost a množství plánovaných činností – porovnávání programů, analýza plánů a příprav, rozhovory, hospitace; průběžně na pedagogických radách, 1x ročně při hospitacích, odpovídají učitelky ve třídách a zástupkyně ředitele pro MŠ; výsledky – zápisy z hospitací; vyhodnocení provede učitelka ve třídě a zástupkyně ředitele pro MŠ

IV. Práce pedagogů - včetně sebereflexe (na úrovni školy, třídy)

1. Vlastní hodnocení, profesní zájmy, hodnocení zaměstnance – rozhovor, ev. dotazník; 1x ročně, odpovídá zástupkyně ředitele pro MŠ a ředitel; výsledky – zápisy z hodnocení, dotazníky; vyhodnocení provádí zástupkyně ředitele pro MŠ a ředitel na pedagogické radě a poradě vedení.

2. Pedagogická práce ve třídě (klíma třídy, vztah k dětem, vyjadřování, používané situační a prožitkové metody, používané prostředky, zápisy v třídní dokumentaci apod.) – pozorování, analýzy plánů a příprav a porovnávání třídní dokumentace, rozhovor; průběžně a 1x ročně při hospitaci; výsledky – zápisy z hospitací; vyhodnocení provede zástupkyně ředitele pro MŠ na pedagogické radě.

V. Výsledky vzdělávání (na úrovni třídy a školy)

1. Pokroky v učení dětí – pozorování, rozhovor, kresba, práce dětí; průběžně a 2x ročně zápis do diagnostického listu dítěte, odpovídají učitelky ve třídách a zástupkyně ředitele pro MŠ; výsledky – zápisy v diagnostických listech; vyhodnocení na pedagogické radě provede zástupkyně ředitele pro MŠ

2. Naplňování klíčových kompetencí u předškolních dětí (odcházejících do ZŠ) – pozorování, porovnávání dětí, tabulka; průběžně a 1x ročně při odchodu dětí, odpovídají učitelky předškolních dětí, zástupkyně ředitele pro MŠ; výsledky – písemný záznam; vyhodnocení na pedagogické radě provedou učitelky předškolních dětí a zástupkyně ředitele pro MŠ

3. Práce školy z vnějšího pohledu (vnímání školy okolím) – rozhovory, hodnotící zprávy, ev. dotazník; 1x ročně, průběžně; odpovídají učitelky ve třídě a zástupkyně ředitele pro MŠ; výsledky – zápisy, hodnotící zprávy, ev. dotazníky; vyhodnocení na pedagogické radě provedou učitelky, zástupkyně ředitele pro MŠ, ředitel.

B. Evaluační kritéria (měřítko pro porovnávání)

Základní kritéria pro vyhodnocování jednotlivých oblastí budou čerpána z RVP PV (Porovnáváme stav sledovaného jevu s požadavky RVP PV, vyhodnotíme a stanovíme další postup) pro vyhodnocování oblastí práce pedagogů - učitelů budeme vycházet z kritérií mezinárodního profesního rámce kvality

I. Oblast naplňování cílů a záměrů programů

- zda respektuje a naplňuje cíle a požadavky RVP PV
- zda TVP respektuje a naplňuje cíle a požadavky ŠVP
- zda jsou TVP naplňovány záměry a rámcové a dílčí cíle RVP PV

II. Oblast kvality podmínek vzdělávání

- zda vyhovují a jsou v souladu s požadavky na předškolní zařízení a RVP PV, zda vyhovují potřebám dětí a školy (věcné, bezpečnostní, psychohygienické, personální, životosprávné, organizace a vedení lidí, řízení MŠ, spoluúčast rodičů)

III. Oblast zpracování a realizace vzdělávacího obsahu

- zda jsou naplňovány cíle směřující ke kompetencím v konkrétních oblastech RVP PV

IV. Oblast práce pedagogů (včetně sebereflexe)

- zda jsou spokojeni, a jaké mají představy o jejich práci
- zda jsou kvalifikovaní a splňují profesní požadavky
- zda pracují kvalitně (v oblastech výchovně vzdělávacího procesu)
- zda jsou vstřícní k organizaci a potřebám školy (vztah k dětem a dospělým, zájem o práci, další vzdělávání, přístup k práci apod.)

V. Oblast výsledků vzdělávání

- zda u dětí dochází k pokrokům ve vzdělávání
- zda jsou naplňovány a dosahovány očekávané klíčové kompetence RVP PV
- zda je celková práce školy ostatními kladně vnímána a hodnocena (vedením ZŠ, rodiči, obcí, veřejností apod.)

C. Shrnutí

Evaluace je průběžný proces s cílem ověření a zlepšení kvality

Průběžně – téměř neustále, hodnotíme a vyhodnocujeme i neuvědoměle vše co vnímáme a pozorujeme, zjištěné informace dále analyzujeme a využíváme pro další postupy v práci. Analýzu a vyhodnocování výsledků provádíme neustále, po skončení činnosti, dne, tematické části, podtématu, školního roku, neustále.

Evaluace - zpětná vazba v MŠ a pro MŠ

Zpětná vazba je reakce na činnost, kterou vyvíjím. O mateřské škole podávají zpětnou vazbu děti, učitelky, zaměstnanci, vedení organizace, rodiče, veřejnost.

Podoba výsledků vyhodnocování, jejich dokumentování

Výsledná podoba evaluační činnosti bude 1x ročně shrnuta a zpracovávána formou tabulek a komentáře na PC do podoby vlastního hodnocení školy, které bude podkladem pro vedení organizace ke zpracování Výroční zprávy školy.

Výstupy:

Vlastní hodnocení školy v kapitole – Mateřská škola Výroční zprávy školy za každý školní rok, zápisy v třídních knihách, zápisy z hospitací, pedagogických rad, porad vedení, diagnostické listy, písemné záznamy – evaluační záznamy, tabulky, dotazníky apod. Vyhodnocené přednosti a případné nedostatky budou řešeny v další práci MŠ.

Průběžná evaluace vzdělávacího procesu v MŠ

- Evaluace každodenních činností a tematických částí v jednotlivých třídách MŠ pomocí obecných a rámcových cílů

Evaluace v MŠ pomocí obecných - rámcových cílů má sice minimální rozměr, ale maximální význam. Pomáhá řešit problém, jestli-to, co dělám, dělám kvalitně a jestli nemohu postupovat jinak - lépe.

Obecné – rámcové cíle předškolního vzdělávání:

1. Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení
2. Osvojování si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost

3. Rozvíjení samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Upravené do otázek pro vlastní evaluaci v MŠ kdykoliv v průběhu dne:

1. Co se právě teď dítě učí?
2. S jakou hodnotou se právě teď setkává?
3. Jaký má právě teď prostor pro samostatnost a možnost ovlivni situaci, ve které se nachází?

Provádí ji všechny pedagogické pracovnice denně. Výstupem je zápis do třídní knihy tvořený spolu s dětmi. (Požádání dětí o pomoc při zápise do třídní knihy – společné vzpomínání nás informuje, co si děti zapamatovaly, co je zaujalo, co je bavilo a co se vlastně naučily)

- Evaluace pedagogického procesu v MŠ pomocí dílčích vzdělávacích cílů jednotlivých oblastí

Evaluace pomocí dílčích vzdělávacích cílů nám pomáhá zejména při řízení činnosti ubezpečit se, že na něco nezapomínáme a dáváme dětem opravdu vše, co potřebují (a co nám ukládá RVP). Této evaluace využíváme při plánování tematické části a stanovení pedagogického záměru.

Provádí ji všechny pedagogické pracovnice po skončení tematické části (cca 1x týdně)

Výstupem je doplněný zápis plnění dílčích cílů jednotlivých oblastí vzdělávání

- Evaluace integrovaných bloků – tematických celků (průběžně po tematické části a celkově po skončení celku pomocí cílů daného bloku)

Provádí ji všechny pedagogické pracovnice během a na konci školního roku.

- Evaluace pomocí očekávaných výstupů – směrem k zisku kompetencí.

Po skončení školního roku – po ukončených tematických celcích (integrovaných blocích) si pedagogické pracovnice pročtením očekávaných výstupů - zpětně vyhodnotí, zda se tyto způsobilosti stávají komplexnější, kvalitativně dokonalejší a proměňují se v základ kompetencí na úrovni kompetencí klíčových. Vyhodnotí také úroveň dětí odcházejících do ZŠ, zda předškolní děti očekávané výstupy- kompetence naplňují.

Provádí ji všechny pedagogické pracovnice pracující s předškolními dětmi – zapíší učitelky předškolních dětí 1x ročně.

Výstup – Výroční zpráva školy – kapitola Mateřská škola.

Prováděním pravidelné evaluace, autoevaluace a pedagogické diagnostiky se sleduje celková práce mateřské školy, plnění pedagogických záměrů, rámcových a dílčích vzdělávacích cílů, účinnost pedagogické práce a její celkové výsledky. Výstupem jsou zprávy kontrolních orgánů a Výroční zpráva školy – kapitola Mateřská škola.